

TÕRVA VALLAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Tõrva

23. aprill 2026 nr .....

Tõrva valla kliima- ja energiakava 2035 vastuvõtmine

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37 lõike 3 punkti 2 alusel.

§ 1. Tõrva valla kliima- ja energiakava 2035 võetakse vastu vastavalt lisale.

§ 2. Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

(allkirjastatud digitaalselt)

Karl Kirt
volikogu esimees

Seletuskiri Tõrva Vallavolikogu 23.04.2026 määruse „Tõrva valla kliima- ja energiakava 2035 vastuvõtmine“ eelnõule

Kohaliku omavalitsuse kliima- ja energiakava koostamise eesmärgiks on aidata kaasa kohaliku tasandi kliima- ja energiaeesmärkide mõtestamisele, seadmisele ja nende saavutamisele.

Tõrva valla kliima- ja energiakava 2035 on koostatud lähtuvalt Tõrva valla arengukavast aastani 2035, Tõrva valla eelarvestrateegiast 2025–2028, Tõrva valla üldplaneeringust ja Valga maakonna arengustrateegiast 2035+. Kliima- ja energiakava lähtub Tõrva valla arengukavas aastani 2035 sõnastatud visioonist ja strateegilistest eesmärkidest.

Kliima- ja energiakava koostamise raames lepiti Tõrva Vallavalitsuse ja SA Valgamaa Arenguagentuuriga, kui Valga maakonna kohalike omavalitsuste kliima- ja energiakava 2035 tellijaga kokku, et nii Tõrva valla kui teiste Valga maakonna kohalike omavalitsuste kliimakavade üldine ajahorisont on 2035. aasta, tulenevalt omavalitsuste arengukavadest ja Valga maakonna arengustrateegiast 2035+.

Kuna riiklikud kliimaeesmärgid on Eesti riiklikus energia- ja kliimakavas aastani 2030 määratletud aastani 2030, on ka Valga maakonna kohalike omavalitsuste kliima- ja energiakava kliimaeesmärgid seatud aastaks 2030. Lepiti kokku, et kuna Tõrva valla kliima- ja energiakava käsitleb eelkõige omavalitsuse enda ning Valga maakonna omavalitsuste koostöös tehtavaid ja arendatavaid tegevusi, siis ei käsitleta valla kliima- ja energiakavas üleriigilise taristu, sh riigiteede, raudtee, elektrivõrkude jms arendamisega seonduvaid tegevusi toimepidevuse tagamiseks kliimarisikide maandamisel.

Tõrva valla kliima- ja energiakava 2035 on koostatud lähtudes Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) kohalike omavalitsuste kliima- ja energiakavade koostamise toetusvooru juhendmaterjalidest ja indikaatoritest. Sellest tulenevalt hõlmab kliima- ja energiakava kümmet prioriteetset valdkonda: maakasutus ja planeerimine; looduskeskkond; energeetika ja varustuskindlus; taristu ja ehitised; liikuvus; elanikkonna kaitse sh tervis, sotsiaalhoolekanne ja päästesuutlikkus; majandus; ringmajandus, jäätmed ja veemajandus; biomajandus; kogukond, teadlikkus ja koostöö. Need on valdkonnad, mis aitavad kõige enam suurendada regionaalse ja kohaliku tasandi valmidust ja võimet kliimamuutuste mõjuga kohanemiseks. Kõik nimetatud valdkonnad on käsitletud ja eesmärgistatud ka „Kliimamuutustega kohanemise arengukavas aastani 2030“.

Tõrva valla kliima- ja energiakava 2035 koostamises osalesid Tõrva Vallavalitsuse, SA Valgamaa Arenguagentuuri ja Tartu Regiooni Energiaagentuuri esindajad.

Töö koostamise raames toimus avaseminar, kuus arutelu-töötuba omavalitsustes, millest kaks toimusid Tõrva vallas.

Esmalt täitsid omavalitsuse esindajad KIK-i poolt koostatud metoodilise enesehindamise tabeli kõigi kliima- ja energiakavas käsitletud valdkondade kohta, mille kokkuvõtted on esitatud iga teemavaldkonna juures. Eelnimetatud tabelitele järgneb „Hinnang olukorrale“, mis annab lühiülevaate ja hinnangu nimetatud valdkonnale maakondlikul tasemel.

Lisaks enesehindamise tabelite täitmisele koondasid omavalitsuse esindajad asjakohaseid energiakasutusega seotud andmeid, mis olid sisendiks kliima- ja energiakava raames koostatud Tõrva valla heite- ja energiainventuurile.

Kliima- ja energiakava protsessi teise etapina prioritseerisid omavalitsuse esindajad arutelu-töötubade raames KIK-i poolt koostatud metoodilistes enesehindamise tabelites konkreetse omavalitsuse arengu seisukohalt kõige olulisemad teemavaldkonnad.

Kolmanda etapina koostasid Tartu Regiooni Energiaagentuuri eksperdid Tõrva valla arengukava aastani 2035+ tegevuskavas, Tõrva valla eelarvestrateegias 2025–2028 ja Valga maakonna arengustrateegias 2035+ tegevuskavas välja toodud kliima muutustega kohanemist ja/või kliimamuutuste leevendamise seotud tegevused ning KIK-i enesehindamise tabelites

prioritiseerimise käigus leitud tegevused ühte koondtabelisse. Samuti koostas Tartu Regiooni Energiaagentuur (TREA) kokkuvõtliku ülevaate Valga maakonna kliimariskidest.

Neljanda etapina arutati igas omavalitsuses toimunud töötoas koostatud tegevuskavad läbi, vajadusel neid täiendades. Lisaks tutvustasid TREA eksperdid energia- ja kliimakava lähteandmete inventuuri ning arutati läbi ja lepiti kokku kava eesmärgid, seireindikaatorid ja seirelahendus.

Tõrva valla inventuur põhineb Eesti Keskkonnauuringute Keskuse aruandel „2021. a tarbimispõhised KHG heitkogused kohalike omavalitsuste lõikes“, mis avalikustati 2024. aastal. Baasaastaks ehk võrdlusaastaks on valitud aasta 2021. Inventuuri tulemuste lahti mõtestamiseks on koostatud nimekiri indikaatoritest aegreana 2021–2024, mis kajastavad elektritarbimise ja taastuvenergia tootmist, soojusetootmise ja kaugkütte olukorda ning transporti. Selleks kasutati peamiselt võrguettevõtte Elektrilevi OÜ, Keskkonnaamet KOTKAS andmebaasi, Eesti Maksu- ja Tolliameti ning Transpordiameti andmeid. Kohaliku omavalitsuse valitsusala puudutavad andmed on kogutud omavalitsuste käest või nende vahendusel. Täpsemalt kirjeldatud Tõrva valla kliima- ja energiakava 2035 lisades 3 ja 4.

Eraldi lisana on kliima- ja energiakavas esitatud Exceli fail, milles on kajastatud inventuur ja indikaatorid nii baasaasta väärtustena kui ka aegreana (2021–2024) ning algandmete tabelid.

Tõrva valla kliima- ja energiakava 2035 avalik väljapanek toimus ajavahemikul 4. kuni 17. august 2025 Tõrva Vallavalitsuses ja valla veebilehel. Avalik arutelu toimus 25. augustil 2025.

Seletuskirja koostas: keskkonnaspetsialist Jane Mölder